

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Epistola I. Caelestini Papae I. Ad Episcopos Galliae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

• EPISTOLA I.
CÆLESTINI PAPÆ I
AD EPISCOPOS GALLIÆ.

- I. *Vt ab episcopis reprimantur presbyteri quidam, qui ecclesiam nouis questionibus turbabant.* II. *Quod sancti Augustini vitam & doctrinam magni semper fecerit sedes apostolica.*

Dilectissimis fratribus Venerio, Marino, Leontio, Auxonio, Arcadio, Sillucio, & ceteris Galliarum episcopis, Cælestinus.

APOSTOLICI verba præcepti sunt, apud Iudæos atque Gentiles sine offensione nos esse debere. Hoc quisquis Christianus est, tota animi virtute custodit. Quod cum ita sit, non parum periculi illi manere poterit ante Deum, qui hoc detrectat etiam fidelibus exhibere. Nam qualiter nos, qui neminem perire volumus, ista contristent, quæ auctoribus Christianis percellunt animos Christianos, dominicus in euangelio sermo testatur. Ait enim ipse saluator, *quod expediat scandalizanti unum de pusillis in maris profundum demergi.* Ideo quæ sit iam eius pœna quaeramus, cui tale supplicium legimus expedire.

*Matth. 18.
Marc. 9.
Luc. 17.*

I.

Filii nostri præsentés Prosper & Hilarius, quorum circa Deum nostrum sollicitudo laudanda est, tantum ^bnescio quibus presbyteris illic licere, qui dissensionem ecclesiarum studeant, sunt apud nos persecuti, ut indisciplinatas quaestiones vocantes in medium, pertinaciter eos dicant prædicare aduersantia veritati. Sed vestræ dilectioni iustius imputamus, quando illi supra vos habent copiam disputandi. Legimus, *super magistrum non esse discipulum*, hoc est non sibi debere quemquam ad iniuriam doctorum vendicare doctrinam. Nam & hos ipsos a Deo nostro positos nouimus ad docendum, cum sit dicente Apostolo eis tertius locus intra ecclesiam deputandus. Quid illic spei est, ubi magistris tacentibus hi loquuntur, qui, si ita est, eorum discipuli non fuerunt? Timeo ne conuiuere sit hoc tacere. Timeo ne magis ipsi loquantur, qui permittunt illis taliter loqui. In talibus causis non caret suspitione taciturnitas, quia occurreret veritas, si falsitas dis-

Matth. 10.

*1. Cor. 12.
Ephes. 4.*

Ooo iij

pliceret. Merito namque causa nos respicit, si silentio faueamus errori. Ergo corripiantur huiusmodi. Non sit his liberum habere pro voluntate sermonem. Desinat, si ita res sunt, incessere nouitas vetustatem, desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare. Conantur sæpe naufragio mergere, quos intra portum stantes statio facit fida securos. Fida quippe est omnium statio, quorum perfectis gressibus vestigia non mouentur. Recurrerunt ad apostolicam prædicti sedem, hæc ipsa nobis quæ tentat perturbatio conquerentes. Habetote, fratres carissimi, pro catholice plebis pace tractatum. Sciant se, si tamen censeantur presbyterii dignitate, vobis esse subiectos. Sciant omnes qui male docent, quod sibi discere magis ac magis competat, quam docere. Nam quid in ecclesiis vos agitis, si illi summam teneant prædicandi? Nisi forte illud obsistat, quod non auctoritate, non adhuc ratione colligitur, vt aliqui e fratrum numero, nuper de laicorum consortio in collegium nostrum fortasse admissi, nesciant quid sibi debeant vindicare. Super his multa iam dicta sunt eo tempore, quo ad fratris Tuentii dedimus scripta responsum. Nunc tamen repetentes sæpius admonemus, vt vitentur huiusmodi, qui laborant per terras aliud, quam ille noster iussit agricola, seminare. Nec tamen mirari possumus, si hæc erga viuentes hi nunc tentare audent, qui nituntur etiam quiescentium fratrum memoriam dissipare.

II.

° Augustinum sanctæ recordationis virum pro vita sua atque meritis in nostra communione semper habuimus, nec vnquam hunc sinistra suspicionis saltem rumor adspersit, quem tantæ scientiæ olim fuisse meminimus, vt inter magistros optimos etiam ante a meis decessoribus haberetur. Bene ergo de eo omnes in commune senserunt; vt pote qui vtique cunctis & amoris fuerit, & honori. Vnde resistatur talibus, quos male crescere videmus. Nefas est hæc pati religiosas animas, quarum afflictione, quia membra nostra sunt, nos quoque conuenit macerari: quamuis maneat hos beatitudo promissa, quicumque probantur persecutionem propter iustitiam sustinere. Quibus quid promittat Dominus in futurum, sequens

sermo declarat. Non est agentium causa solorum, quando vniuersalis ecclesia quacumque nouitate pulsatur. Intelligamus hæc ipsa vobis, quæ nobis non placent, displicere. Quod ita demum probare poterimus, si imposito improbis silentio de tali re in posterum querela cessauerit. Dominus incolumes vos custodiat, fratres carissimi.

NOTÆ.

* *Epistola.*] Cum occidentalis ecclesia, auctoribus quibusdam Galliarum presbyteris, S. Augustini commentarios aduersus Pelagianos editos temere sugillantibus, vehementer turbaretur, scriptisque contrariis S. Prosperi Aquitani nondum acquiescerent, idem S. Prosper cum collega Hilario Arelatenſi episcopo ad Cælestinum Romanum pontificem protectionem instituit, qui ambo apud eundem studiose egerunt, vt huiusmodi nugatoribus ora (quod par erat) obstrueret. Cælestinus igitur, qui haud pridem ad dubitationes aliquas literis Tuentii episcopi consultus plenissime scripserat, putans illa sufficere potuisse; cum modo rursus presbyteros obstrepere relatione Prosperi & Hilarii percepisset, ad episcopos, in quorum ecclesiis illi presbyterio fungebantur, hanc epistolam scripsit. In hac redarguit eos, quod ipsis tacentibus sinant in ecclesia presbyteros loqui, cum absque episcopo nihil illis concessum sit de doctrina præsumere. Post hæc inculcata, S. Augustinum laudat, eiusque scripta contra Pelagium & Cælestium approbat. Adiungit etiam quædam capita aduersus Pelagianos errores, a prædecessoribus pontificibus & Africanis Conciliis decreta, eo fine, vt quid contra Pelagium & Cælestium tenendum sit, cognoscatur. Addit, non scripto tantum, sed etiam apostolicis traditionibus Pelagianam hæresin in ecclesia refutari. Nam dum pro infidelibus, paganis, Iudæis, hæreticis, schismaticis, lapsis & catechumenis orare consuevit, eo ipso aperte profitetur, illos absque diuina gratia ad salutem, accessum habere non posse. Dumque rursus spiritus nequam a proxime baptizandis per exorcismos & exsufflationes abiguntur, ipso facto declarat ecclesia, humanam naturam a peccato originali corruptam esse, & a satana occupatam, indigere Dei gratia vt liberetur. Huius epistolæ S. Prosper aduersus Collatorem, cum magna ipsius laude meminit, his verbis: *Per hunc, Cælestinum, intra Gallias istis ipsis, qui sanctæ memoriæ Augustini scripta reprehendunt, maleloquentia est adempta libertas, quando consultationum actione suscepta, & librorum, qui errantibus displicebant, pietate laudata, quid oporteret de eorum auctoritate sentire, sancto manifestauit eloquio, &c.* Photius in bibliotheca de hac epistola ait: *Scripsit quoque ad episcopos Galliarum de fide S. Augustini.* Vincentius Lirinensis aduersus hæreses cap. vlt. hanc eandem epistolam plurimum laudat: scribit enim illam tanti ponderis esse, vt ad omnes hæreses euertendas fatis sufficiens esse possit. Baronius anno 431. num. 184. & sequentibus.

Cælestinus presbyteros obstrepentes reprehendit.

Que scorum supra pag. 471. edita sunt, eo quod Cælestini non sint.

S. Prosperi de Cælestino sententia.

Seuerus
Sulpitius
an Pelagia-
na heresi
infectus?

Seueri pœ-
nitentia
quæ?

^b *Nescio quibus presbyteris illic licere, &c.]* Inter presbyteros Aquitania Pelagii fuligine denigratos, quos Cælestinus hac epistola infectatur, fuit Seuerus Sulpitius ille discipulus & scriptor vitæ S. Martini, S. Paulino Nolano episcopo amicitia coniunctissimus: verum ex alluione exundantis Pelagianæ hæreseos ereptus, magno tandem Dei beneficio resipuit. De eo enim hæc Gennadius cap. 19. *Seuerus presbyter, cognomento Sulpitius, vir genere & literis nobilis, & paupertatis & humilitatis amore conspicuus. Hic in senectute sua a Pelagianis deceptus, & agnoscens loquacitatis culpam, silentium usque ad mortem tenuit, ut peccatum, quod loquendo contraxerat, tacendo penitus emendaret.* Baron. 431. num. 189.

^c *Augustinum sanctæ recordationis virum, &c.]* Postquam S. Prosper, aduersus Collatorem agens, hoc de S. Augustino Cælestini elogium recitasset, hæc ait: *Contra istam clarissimam laudatoris tubam, contra istam sacratissimi testimonii dignitatem audet quisquam maligna interpretationis murmur emittere, & perspicua sincerissimaque sententia, nubem obliqua ambiguitatis obtendere, &c.*

ÆPISTOLA II.

CÆLESTINI PAPÆ I.

AD EPISCOPOS PROVINCIÆ VIENNENSIS
ET NARBONENSIS.

I. De quibusdam sacerdotibus, qui amici pallio, & lumbos praecincti, in ecclesia ministrabant.	V. Quod inuito clero vel populo episcopus ordinari non debeat, neque ex altera ecclesia peti, si in ipsa, cui creandus est, sit idoneus.
II. Quod nulli sit in morte ultima penitentia deneganda.	VI. Quod ab illicitis sit ordinationibus abstinendum, & si quæ facta sunt, remouenda.
III. Quod per gradus ecclesiasticos promouendi sint episcopi, non ex laicis assumendi, neque criminosi.	VII. Danieli episcopatus, ad quem clanculum obrepserat, abrogatus.
IV. Vt metropolitanus in aliena provincia nihil præsumat. & ut in creandis episcopis extranei emeritis in sua ecclesia clericis non præponantur.	VIII. Episcopi Massiliensis, qui de alterius episcopi cade gratulatus dicebatur, causa episcopis delegata.

Cælestinus vniuersis episcopis per Viennensem & Narbonensem prouincias constitutis, in Domino salutem.

CVPEREMVS quidem de vestrarum ecclesiarum ita ordinatione gaudere, vt cōgratulareremur potius de profectu, quam aliquid admissum contra disciplinam ecclesiasticam doleremus. Ad nostram enim lætitiā & benefacta perueniunt, & mœroris aculeis nos quæ fuerint male facta